

**КОЛЕДЖ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Відділення педагогіки та фінансово інформаційної діяльності
Циклова комісія викладачів природничо-математичних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
30 серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОК 6. АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ ТА ГІГІЄНА ЛЮДИНИ**

освітньо-професійної програми **Середня освіта**
підготовки **фахового молодшого бакалавра**
за галуззю знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальності **014 Середня освіта (Фізична культура)**

Вінниця 2024

Робоча програма освітнього компонента з ОК 6. АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ ТА ГІГІЄНА ЛЮДИНИ, підготовки фахових молодших бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

РОЗРОБНИК:

Оксана КНИЖНИК спеціаліст вищої категорії, старший викладач

СХВАЛЕНО

Методичною радою Коледжу фахової передвищої освіти
«29» серпня 2024, протокол № 1

Голова канд. педнаук, доц. Андрій КРИЖАНОВСЬКИЙ

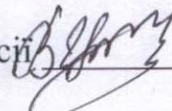
ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми 014 Середня освіта(Фізична культура)

 Людмила ЛЕЛЯК

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії циклова комісія
викладачів природничо-математичних дисциплін

«28» серпня 2024, протокол № 1

Голова циклової комісії Валентина ЦЕЛОМУДРА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів - 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Інтегрований		
	Спеціальність 014 Середня освіта(фізична культура)			
Змістових модулів	освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Рік підготовки:1-2		
		Семестр:1-2-3		
Лекції 58		Семінари 15	Практ. 16	
Самостійна робота (61год)				
Вид контролю: екзамен				
Загальна кількість годин -150				
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних-2 самостійної роботи здобувача освіти -1,4				

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Мета: Метою викладання навчальної дисципліни «Анатомія, фізіологія та гігієна людини» є ознайомлення студентів з основними поняттями і термінами курсу, допомога в оволодінні науковою термінологією, вивчення фізіологічних особливостей молодшого школяра, анатомії людини, гігієни молодшого школяра, будови і функцій людського організму на всіх рівнях його організації.

Завдання: основними завданнями вивчення дисципліни «Анатомія, фізіологія та гігієна людини» є:

- ознайомити студентів із предметом, завданнями та галузями сучасної анатомії, фізіології, гігієни як науки;
- з'ясувати особливості будови людського організму та фізіологічних функцій;
- вивчити основні функції організму людини на всіх рівнях його організації;
- ознайомитись з будовою та функціями систем і органів організму, основними правилами гігієни організму, поняттями, термінами.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність спілкуватись державною мовою як усно так і письмово.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у практичній діяльності.

ЗК11. Здатність до самостійного освоєння й використання нових методів дослідження, до освоєння нових сфер професійної діяльності.

ЗК12. Здатність відстоювати власні стратегії професійної діяльності.

2.2.3. Фахові компетентності

СК7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно

до визначеної мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК8. Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.

СК10. Здійснювати планування, організацію, контроль і корегування освітнього процесу, фізкультурно-оздоровчої діяльності.

СК11. Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК13. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

СК14. Здатність до усвідомлення потреби у саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП

РН4. Аналізувати та застосовувати передовий досвід колег.

РН7. Здійснювати заходи з підготовки та проведення уроків фізичної культури з використанням необхідного організаційного, технічного, інформаційного та медичного забезпечення.

РН10. Уміння працювати над удосконаленням загальноосвітнього рівня, професійної майстерності, коригування власної педагогічної і організаторської діяльності, реалізовувати завдання національного виховання в освітньому процесі.

РН16. Знати сутність принципів, методів, форм організації процесу навчання у фізичному вихованні.

РН17. Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність у галузі фізичної культури і спорту.

РН18. Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.

РН19. Формування в учнів здатності до конструктивної міжособистісної взаємодії.

РН20. Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань.

РН21. Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет, завдання та галузі анатомії, фізіології та шкільної гігієни;
- будову систем органів організму людини та їх функції;
- наукову термінологію;
- вимоги до освітлення класу, повітряного режиму;
- правила гігієни зору, слуху, шкіри, органів травлення;
- будову клітин, тканин організму людини;
- знати правила гігієни організму людини;
- будову м'язів і кісток.

вміти:

- дати визначення основних понять;
- виміряти пульс, та частоту серцевих скорочень;
- виміряти кількість дихальних рухів;
- визначати найближчу точку ясного бачення;
- визначати правила вірної постави та її порушення;
- дотримуватись правил гігієни організму людини;
- визначати добову потребу ккал організму людини;
- дотримуватись гігієнічних вимог до різних систем організму людини.

3. Програма освітнього компонента

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання анатомії, фізіології та гігієни як науки. Організм як єдине ціле. Методи дослідження, завдання, зв'язок з іншими науками. Історія розвитку наук.

Тема 2. Поняття про ріст і розвиток організму. Клітина і її будова.

Закономірності росту і розвитку людини. Будова органів клітини та їх функції.

Тема 3. Будова і функції тканин їх класифікація і характеристика.

Епітеліальна тканина, сполучна, нервова, м'язова.

Тема 4. Практична робота. Будова мікроскопа. Будова клітин, тканин.

Тема 5. Семінарське заняття №1. Вступ. Будова клітини, тканин.

Закономірності росту і розвитку. Тематичне оцінювання.

Тема 6. Загальний план будови нервової системи людини. Будова нейрона, синапса, нервового волокна.

Тема 7. Будова спинного мозку. Висхідні і низхідні шляхи. Функції спинного мозку.

Тема 8. Будова і функції головного мозку.

Тема 9. Поняття про рефлекси. Умовні і безумовні рефлекси. I і II сигнальні системи, види подразників, класифікація рецепторів.

Тема 10. Вчення про ВНД. Дослідження Сеченова і Павлова, безумовні

рефлекси – механізм утворення, рефлекторна дуга.

Тема 11. **Фізіологія збудження. Поняття про явища збудження і гальмування.**

Тема 12. **Типи ВНД людини.** Типи пам'яті людини, увага, мислення, мова, протидія стресу. Холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік їх характеристика.

Тема 13. **Практична робота.** Визначення типів ВНД людини.

Тема 14. **Семінарське заняття №2.** Нервова система. Вища нервова діяльність. Тематичне оцінювання.

Тема 15. **Ендокринні залози (залози внутрішньої секреції), загальна характеристика, особливості будови.** Типи дії гормонів, Гіпофіз, епіфіз.

Тема 16. **Щитовидна, прищитовидні залози, будова, функції, гормони.** Загрудинна залоза, підшлункова, надниркові, статеві залози.

Тема 17. **Семінарське заняття №3.** Ендокринні залози. Тематичне оцінювання.

Тема 18. **Сенсорні системи. Аналізатори, або органи чуття.** Склад, будова, функції. Будова ока людини. Гігієна зору.

Тема 19. **Практична робота.** Визначення найближчої і найдалшої точок ясного бачення. Будова ока людини.

Тема 20. **Орган слуху, вестибулярний апарат. Будова і функції.** Механізм сприйняття звуку, гігієна слуху.

Тема 21. **Орган дотику – шкіра. Будова і функції.** Орган нюху і смаку, будова і функції. Гігієна шкіри.

Тема 22. **Практична робота.** Визначення на язиці ділянок, що сприймають різні смаки.

Тема 23 **Семінарське заняття №4.** Сенсорні системи. Будова і функції. Тематичне оцінювання.

Тема 24. **Опорно-руховий апарат. Будова і функції.** Будова кістки. Скелет людини. Будова кісток черепа.

Тема 25. **Скелет людини.** Грудна клітка. Таз. Верхні і нижні кінцівки, будова.

Тема 26. **Типи з'єднання кісток.** Рухомі, нерухомі, напіврухомі. Постава. Порушення та профілактика.

Тема 27. **М'язова система. Будова м'язів, функції.** Скелетні м'язи. Класифікація м'язів. М'язові скорочення.

Тема 28. **Практична робота.** Визначення правильної постави і її порушень. Скелет людини.

Тема 29. **Семінарське заняття №5.** Опорно-руховий апарат. Тематичне оцінювання.

Тема 30. **Кровоносна система. Склад і властивості крові.** Будова крові, функції. Плазма крові.

Тема 31. **Клітини крові.** Еритроцити, тромбоцити, лейкоцити, будова,

функції. Групи крові, резус-фактор.

Тема 32. **Практична робота.** Будова клітин крові.

Тема 33. **Семінарське заняття №6.** Кровоносна система. **Тематичне оцінювання.**

Тема 34. **Серцево-судинна система. Серце і його будова, робота серця.**

Тема 35. **Провідна система серця, ЕКГ.** Захворювання серцево-судинної системи і їх профілактика.

Тема 36. **Судини: вени, артерії, капіляри, будова і функції.** Рух крові по судинах. Велике і мале кола кровообігу.

Тема 37. **Практична робота.** Визначення частоти роботи серця в стані спокою і після фізичного навантаження.

Тема 38. **Семінарське заняття №7.** Серцево-судинна система. **Тематичне оцінювання.**

Тема 39. **Система органів дихання.** Загальний план будови, функції, верхні дихальні шляхи.

Тема 40. **Легені. Будова і функції.** Механіка дихальних рухів. Обмін газів між легенями і кров'ю. Гігієна дихання.

Тема 41. **Органи травлення.** Загальний план будови, функції. Ротова порожнина, зуби, язик, слинні залози, глотка, стравохід, шлунок.

Тема 42. **Будова кишківника, тонкий і товстий кишківник.** Процеси всмоктування. Роль печінки, жовчного міхура і підшлункової залози в процесах травлення. Гігієна органів травлення.

Тема 43. **Практична робота.** Складання добового харчового раціону із врахуванням вікових особливостей організму.

Тема 44. **Органи виділення. Будова і функції нефрону, нирки.** Утворення сечі, сечівник, сечоводи, сечовий міхур. Гігієна органів виділення.

Тема 45. **Семінарське заняття №8.** Органи дихання, травлення, виділення. **Тематичне оцінювання.**

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	у тому числі					
	усього	аудиторні	лекції	Семінари	практичні	самост. робота
1 семестр						

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання анатомії, фізіології та гігієни як науки. Організм як єдине ціле. Методи дослідження, завдання, зв'язок з іншими науками. Історія розвитку наук.	4	2	2			2
Тема 2. Поняття про ріст і розвиток організму. Клітина і її будова. Закономірності росту і розвитку людини. Будова органоїдів клітини та їх функції.	4	2	2			2
Тема 3. Будова і функції тканин їх класифікація і характеристика. Епітеліальна тканина, сполучна, нервова, м'язова.	4	2	2			2
Тема 4. Практична робота. Будова мікроскопа. Будова клітин, тканин.	4	2			2	2
Тема 5. Семінарське заняття 1. Вступ. Будова клітини, тканин. Закономірності росту і розвитку. Тематичне оцінювання.	4	2		2		2
Тема 6. Загальний план будови нервової системи людини. Будова нейрона, синапса, нервового волокна.	4	2	2			2
Тема 7. Будова спинного мозку. Висхідні і низхідні шляхи. Функції спинного мозку.	4	2	2			2
Тема 8. Будова і функції головного мозку.	4	2	2			2
Тема 9. Поняття про рефлекси. Умовні і безумовні рефлекси. I і II сигнальні системи, види подразників, класифікація рецепторів.	4	2	2			2
Тема 10. Вчення про ВНД. Дослідження Сеченова і Павлова, безумовні рефлекси – механізм утворення, рефлекторна дуга.	4	2	2			2
Тема 11. Фізіологія збудження. Поняття про явища збудження і гальмування.	4	2	2			2

Тема 12. Типи ВНД людини. Типи пам'яті людини, увага, мислення, мова, протидія стресу. Холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік їх характеристика.	4	2	2			2
Тема 13. Практична робота. Визначення типів ВНД людини.	4	2			2	2
Тема 14. Семінарське заняття 2. Нервова система. Вища нервова діяльність. Тематичне оцінювання.	4	2		2		2
Тема 15. Ендокринні залози (залози внутрішньої секреції), загальна характеристика, особливості будови. Типи дії гормонів, Гіпофіз, епіфіз.	4	2	2			2
Тема 16. Щитовидна, прищитовидні залози, будова, функції, гормони. Загрудинна залоза, підшлункова, надниркові, статеві залози.	4	2	2			2
Тема 17. Семінарське заняття 3. Ендокринні залози. Тематичне оцінювання.	3	2		2		1
Разом	67	34	24	6	4	33
2 семестр						
Тема 18. Сенсорні системи. Аналізатори, або органи чуття. Склад, будова, функції. Будова ока людини. Гігієна зору.	3	2	2			1
Тема 19. Практична робота. Визначення найближчої і найдальшої точок ясного бачення. Будова ока людини.	3	2			2	1
Тема 20. Орган слуху, вестибулярний апарат. Будова і функції. Механізм сприйняття звуку, гігієна слуху.	3	2	2			1
Тема 21. Орган дотику – шкіра. Будова і функції. Орган нюху і смаку, будова і функції. Гігієна шкіри.	3	2	2			1
Тема 22. Практична робота. Визначення на язику ділянок, що сприймають різні смаки.	3	2			2	1
Тема 23. Семінарське заняття 4. Сенсорні системи. Будова і функції.	3	2		2		1

Тематичне оцінювання.						
Тема 24. Опорно-руховий апарат. Будова і функції. Будова кістки. Скелет людини. Будова кісток черепа.	3	2	2			1
Тема 25. Скелет людини. Грудна клітка. Таз. Верхні і нижні кінцівки, будова.	3	2	2			1
Тема 26. Типи з'єднання кісток. Рухомі, нерухомі, напіврухомі. Постава. Порушення та профілактика.	3	2	2			1
Тема 27. М'язова система. Будова м'язів, функції. Скелетні м'язи. Класифікація м'язів. М'язові скорочення.	3	2	2			1
Тема 28. Практична робота. Визначення правильної постави і її порушень. Скелет людини.	3	2			2	1
Тема 29. Семінарське заняття 5. Опорно-руховий апарат. Тематичне оцінювання.	2	1		1		1
Разом	35	23	14	3	6	12
3 семестр						
Тема 30. Кровоносна система. Склад і властивості крові. Будова крові, функції. Плазма крові.	3	2	2			1
Тема 31. Клітини крові. Еритроцити, тромбоцити, лейкоцити, будова, функції. Групи крові, резус-фактор.	3	2	2			1
Тема 32. Практична робота. Будова клітин крові.	3	2			2	1
Тема 33. Семінарське заняття 6. Кровоносна система. Тематичне оцінювання.	3	2		2		1
Тема 34. Серцево-судинна система. Серце і його будова, робота серця.	3	2	2			1
Тема 35. Провідна система серця, ЕКГ. Захворювання серцево-судинної системи і їх профілактика.	3	2	2			1
Тема 36. Судини: вени, артерії, капіляри, будова і функції. Рух крові по	3	2	2			1

судинах. Велике і мале кола кровообігу.						
Тема 37. Практична робота. Визначення частоти роботи серця в стані спокою і після фізичного навантаження.	3	2			2	1
Тема 38. Семінарське заняття 7. Серцево-судинна система. Тематичне оцінювання.	3	2		2		1
Тема 39. Система органів дихання. Загальний план будови, функції, верхні дихальні шляхи.	3	2	2			1
Тема 40. Легені. Будова і функції. Механіка дихальних рухів. Обмін газів між легенями і кров'ю. Гігієна дихання.	3	2	2			1
Тема 41. Органи травлення. Загальний план будови, функції. Ротова порожнина, зуби, язик, слинні залози, глотка, стравохід, шлунок.	3	2	2			1
Тема 42. Будова кишківника, тонкий і товстий кишківник. Процеси всмоктування. Роль печінки, жовчного міхура і підшлункової залози в процесах травлення. Гігієна органів травлення.	3	2	2			1
Тема 43. Практична робота. Складання добового харчового раціону із врахуванням вікових особливостей організму.	3	2			2	1
Тема 44. Органи виділення. Будова і функції нефрону, нирки. Утворення сечі, сечівник, сечоводи, сечовий міхур. Гігієна органів виділення.	3	2	2			1
Тема 45. Семінарське заняття 8. Органи дихання, травлення, виділення. Тематичне оцінювання.	3	2		2		1
Разом	48	32	20	6	6	16
Усього годин	150	89	58	15	16	61

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	5	Вступ. Будова клітини, тканин. Закономірності росту і розвитку.	2
2.	14	Нервова система. Вища нервова діяльність.	2
3.	17	Ендокринні залози.	2
4.	23	Сенсорні системи. Будова і функції.	2
5.	29	Опорно-руховий апарат.	1
6.	33	Кровоносна система.	2
7.	38	Серцево-судинна система.	2
8.	45	Органи дихання, травлення, виділення	2
Разом			15

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	4	Будова мікроскопа. Будова клітин, тканин.	2
2.	13	Визначення типів ВНД людини.	2
3.	19	Визначення найближчої і найдальшої точок ясного бачення. Будова ока людини.	2
4.	22	Визначення на язику ділянок, що сприймають різні смаки.	
5.	28	Визначення правильної постави і її порушень. Скелет людини.	2
6.	32	Будова клітин крові.	2
7.	37	Визначення частоти роботи серця в стані спокою і після фізичного навантаження.	2
8.	43	Складання добового харчового раціону із врахуванням вікових особливостей організму.	2
Разом			16

7. Теми лабораторних занять програмою не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	1	Вступ. Вступ. Предмет і завдання анатомії, фізіології та гігієни як науки.	2
2.	2	Поняття про ріст і розвиток організму. Клітина і її будова.	2

3.	3	Будова і функції тканин їх класифікація і характеристика.	2
4.	4	Будова мікроскопа. Будова клітин, тканин.	2
5.	5	Тематичне оцінювання. Вступ. Будова клітини, тканин. Закономірності росту і розвитку.	2
6.	6	Загальний план будови нервової системи людини. Будова нейрона, синапса, нервового волокна.	2
7.	7	Будова спинного мозку. Висхідні і низхідні шляхи. Функції спинного мозку.	2
8.	8	Будова і функції головного мозку.	2
9.	9	Поняття про рефлекси. Умовні і безумовні рефлекси. I і II сигнальні системи, види подразників, класифікація рецепторів.	2
10.	10	Вчення про ВНД.	2
11.	11	Фізіологія збудження. Поняття про явища збудження і гальмування.	2
12.	12	Типи ВНД людини. Типи пам'яті людини, увага, мислення, мова, протидія стресу.	2
13.	13	Визначення типів ВНД людини.	2
14.	14	Тематичне оцінювання. Нервова система. Вища нервова діяльність.	2
15.	15	Ендокринні залози (залози внутрішньої секреції), загальна характеристика, особливості будови. Типи дії гормонів, Гіпофіз, епіфіз.	2
16.	16	Щитовидна, прищитовидні залози, будова, функції, гормони. Загрудинна залоза, підшлункова, надниркові, статеві залози.	2
17.	17	Тематичне оцінювання. Ендокринні залози.	1
18.	18	Сенсорні системи. Аналізатори, або органи чуття. Склад, будова, функції. Будова ока людини. Гігієна зору.	1
19.	19	Визначення найближчої і найдалшої точок ясного бачення. Будова ока людини.	1
20.	20	Орган слуху, вестибулярний апарат. Будова і функції. Механізм сприйняття звуку, гігієна слуху.	1
21.	21	Орган дотику – шкіра. Будова і функції. Орган нюху і смаку, будова і функції. Гігієна шкіри.	1
22.	22	Визначення на язику ділянок, що сприймають різні смаки.	1
23.	23	Тематичне оцінювання. Сенсорні системи. Будова і функції.	1
24.	24	Опорно-руховий апарат. Будова і функції. Будова кістки. Скелет людини. Будова кісток черепа.	1
25.	25	Скелет людини. Грудна клітка. Таз. Верхні і нижні кінцівки, будова.	1

26.	26	Типи з'єднання кісток. Рухомі, нерухомі, напіврухомі. Постави. Порушення та профілактика.	1
27.	27	М'язова система. Будова м'язів, функції. Скелетні м'язи. Класифікація м'язів. М'язові скорочення.	1
28.	28	Визначення правильної постави і її порушень. Скелет людини.	1
29.	29	Тематичне оцінювання. Опорно-руховий апарат.	1
30.	30	Кровоносна система. Склад і властивості крові. Будова крові, функції. Плазма крові.	1
31.	31	Клітини крові. Еритроцити, тромбоцити, лейкоцити, будова, функції. Групи крові, резус-фактор.	1
32.	32	Будова клітин крові.	1
33.	33	Тематичне оцінювання. Кровоносна система.	1
34.	34	Серцево-судинна система. Серце і його будова, робота серця.	1
35.	35	Провідна система серця, ЕКГ. Захворювання серцево-судинної системи і їх профілактика	1
36.	36	Судини: вени, артерії, капіляри, будова і функції. Рух крові по судинах. Велике і мале кола кровообігу.	1
37.	37	Визначення частоти роботи серця в стані спокою і після фізичного навантаження.	1
38.	38	Серцево-судинна система. Підготуватись до Т.О.	1
39.	39	Система органів дихання. Загальний план будови, функції, верхні дихальні шляхи.	1
40.	40	Легені. Будова і функції. Механіка дихальних рухів. Обмін газів між легенями і кров'ю. Гігієна дихання.	1
41.	41	Органи травлення. Загальний план будови, функції.	1
42.	42	Будова кишківника, тонкий і товстий кишківник.	1
43.	43	Складання добового харчового раціону із врахуванням вікових особливостей організму.	1
44.	44	Органи виділення. Будова і функції нефрону, нирки	1
45.	45	Підготуватись до Т.О.	1
Разом			61

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента ОК 6. Анатомія, фізіологія та гігієна людини, спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з Анатомії, фізіології та гігієни людини застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання,

що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: екзамени; стандартизовані тести; реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи, тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- підсумковий (екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно). Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно». Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре». Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
Оцінка «добре». Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем

мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.

Оцінка «задовільно». Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно». Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.

Оцінка «незадовільно». Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання. **Оцінка «неприйнятно».** Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Лукашенко Т., Малишев.В. Анатомія людини. Конспект лекцій. Київ : Університет «Україна», 2018. 112с.
2. Луця'нцева Г.В. Фізіологія людини. Київ: Олімпійська література, 2018. – 184с.
3. Тарасюк В., Титаренко Н., Андрієвський І. Ріст і розвиток людини. Підручник. – 2-е вид., виправл. Київ : ВСВ «Медицина», 2013. 400с.
4. Філімонов.В. Фізіологія людини: підручник. – 4-евид. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. 488с.

11.2. Допоміжна література

1. Коляденко Г. І. Анатомія людини: Підручник. Львів : ЛДУФК, 2014. 384 с.

2. Людина. Начальний посібник з анатомії та фізіології / Кіндерслі Д. Львів : БАК, 2013. 400с.
3. Целомудра В.О., Книжник О.В. Тексти лекцій з предмету анатомія. Навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2015. 152с.

11.3. Інтернет- ресурси

1. Вільна енциклопедія «Вікіпедія» URL:<http://uk.wikipedia.org>
2. Національна бібліотека імені В.Вернадського [*електронний ресурс*] – Режим доступу www.mon.gov.ua
- 3.[https://kaflt.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/25/2021/03/навчальний посібник_АНАТОМІЯ-І-ФІЗІОЛОГІЯ-2.pdf](https://kaflt.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/25/2021/03/навчальний_посібник_АНАТОМІЯ-І-ФІЗІОЛОГІЯ-2.pdf)